

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală / Personal de cult

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	KLR0025 Teologie Fundamentală						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Cristian Barta						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Cristian Barta						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					32
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					3
Examinări					3
Alte activități: -					
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența la prelegeri
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența și intervențiile la seminar, preluarea temei de seminar, elaborarea și susținerea seminarului, predarea la timpul stabilit

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să-și însușească, să cunoască, să înțeleagă și să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele și conceptele- limbajul-terminologia specifice Teologiei Fundamentale; • Să prezinte și să evalueze elementele fundamentale și obiective ale experienței religioase; • Să dezvolte o reflecție critică și constructivă în interiorul domeniului. • Să înțeleagă legătura dintre teologia fundamentală și celelalte discipline teologice.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să poată integra competențele profesionale dobândite în urma cursului cu elementele specifice celorlalte discipline sau chiar domenii de studii, în virtutea interdisciplinarității; • Să poată dialoga cu principalele curente ale culturii contemporane pe tema sacralului și a credinței, prezentând argumente privind credibilitatea credinței catolice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul are finalitatea de a oferi studentului o privire de ansamblu asupra naturii, formelor și scopului revelației lui Dumnezeu, ajutându-l astfel să înțeleagă importanța esențială a autodezvăluirii Sfintei Treimi pentru mântuirea neamului omenesc. Studentul va fi ajutat să înțeleagă importanța esențială a credinței în viața omului. De asemenea, i se va oferi o viziune autentic catolică asupra naturii credinței care este, în același timp, darul lui Dumnezeu și răspuns al omului la revelația divină
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Insușirea, cunoașterea, înțelegerea și utilizarea principiilor, mijloacelor, metodelor și limbajului specifice Teologiei Fundamentale; • Dezvoltarea unei reflecții critice și constructive în interiorul domeniului; • Să cunoască: statutul epistemologic al teologiei; geneza și natura teologiei fundamentale; etapele revelației din Vechiul Testament; revelația cristică; revelația, istoria și mântuirea omului; raportul dintre revelație și Biserică; infailibilitatea Bisericii; Catolicitatea credinței, credibilitatea credinței, virtute supranaturală; structura dialogică a credinței; subiectul credinței; credința și rugăciunea; credibilitatea credinței; credință, har și libertate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații. Bibliografie
CURS 1. Definiția, natura și istoricul disciplinei <i>Teologia fundamentală</i> . Revelația: posibilitate, necesitate. Raportul dintre Revelație și Cuvântul lui Dumnezeu.	Prelegere / expunere, prezentare, explicații, exemplificări.	Bibliografie: Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 133-135; 148-168.
CURS 2. Nașterea și dezvoltarea teologiei fundamentale Română Unită cu Roma, Greco-Catolică.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Barta Cristian, <i>Despre nașterea teologiei fundamentale în teologia greco-catolică românească: Simeon Micu</i> , pp. 70-80.
CURS 3. Revelația în Vechiul Testament (I): Revelația naturală. Revelația supranaturală: Revelația primară.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Constituția dogmatică despre revelație <i>Dei Verbum</i> , nr. 1-2; Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 60-64; Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 136-148; Bisoc Iosif, <i>Shemà Israel</i> , pp. 71-84.
CURS 4. Revelația în Vechiul Testament (II): Revelația supranaturală: Cuvântul Legământului. Revelația supranaturală: Cuvântul profetic.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Constituția dogmatică despre revelație <i>Dei Verbum</i> , nr. 3; Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 64-83; Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 139-143; Bisoc Iosif, <i>Shemà Israel</i> , pp. 85-101.
CURS 5. Isus Hristos este plinătatea Revelației, adică	Prelegere,	Bibliografie: Constituția dogmatică despre

desăvârșește Cuvântul creator, Cuvântul Legământului și Cuvântul profetic.	exemplificări	revelație <i>Dei Verbum</i> , nr. 4-5; Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 87-168; Barta Cristian, <i>Revelarea trinității lui Dumnezeu în Evanghelia după Ioan</i> , pp.125-135; Bisoc Iosif, <i>Shemà Israel</i> , pp. 102-107.
CURS 6. Raportul dintre plinirea Revelației și plinirea timpurilor. Revelația, istoria și mântuirea omului: Revelația ca autoîmpărtășire a lui Dumnezeu prin Cuvânt; Raportul dintre Revelație și istorie; De la Evanghelia la Isus istoric; Raportul dintre Revelație și mântuire.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 19-33; 36-58; Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 214-229; Miclea Ioan, <i>Existența istorică a lui Isus Hristos</i> , pp. 11-41.
CURS 7. Revelația și Biserica: Revelația s-a încheiat cu Apostolii. Biserica este generată de Cuvântul lui Dumnezeu; Biserica transmite oamenilor Cuvântul lui Dumnezeu - Tradiție, Sf. Scriptură, Magister.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Constituția dogmatică despre re <i>Verbum</i> , nr. 7-25; Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 281-328; Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 204-213; Bisoc Iosif, <i>Shemà Israel</i> , pp. 178-194.
CURS 8. Autoritate. Infaibilitatea Bisericii și Magisterul Infaibilitatea Bisericii în <i>crendo</i> și <i>in docendo</i> ; <i>Sensu</i> poporului lui Dumnezeu și Magisterul Bisericii; Extensia în Magisterului. Immutabilitatea și dezvoltarea dogmelor.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Constituția dogmatică despre Biserica <i>Lumen Gentium</i> , nr. 25; Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 315-318.
CURS 9. Credința supranaturală: Credința lui Avraam, adeziune personală și absolută la Cuvântul lui Dumnezeu; Credința supranaturală, cunoaștere teologală a lui Dumnezeu; Structura dialogică a credinței supranaturale.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 169-185; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, <i>Teologia Fondamentale</i> , 133-162.
CURS 10. Subiectul credinței supranaturale: Israel, poporul lui Dumnezeu; Biserica, subiect al credinței. Credință în Dumnezeu, credință în Hristos și încredere deplină în Biserică. Credința supranaturală, principiu operativ în subiectul credincios: Credința model a Mariei. Lucrările credinței; Credință și rugăciune.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 181-210; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, <i>Teologia Fondamentale</i> , pp. 163-205; Bisoc Iosif, <i>Shemà Israel</i> , pp. 165-177.
CURS 11. Sensul și necesitatea întrebării despre credibilitatea credinței: Necesitatea unei justificări prudente a credinței în fața exigențelor rațiunii; Prezența, în Revelație, a unor elemente care justifică credința creștină; Principalele răspunsuri teologice cu privire la problema credibilității; Critica fideismului din perspectiva teologiei catolice.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 211-248; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, <i>Teologia Fondamentale</i> , pp. 207-234.
CURS 12. Motivele credibilității în Vechiul Testament și în Noul Testament: proorociile, minunile, învierea lui Isus Hristos – istoricitate, semnificație teologică.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 169-178, 230-255.
CURS 13. Motivele pentru a crede în Cuvântul lui Dumnezeu prezent în Biserică: Mărturia Bisericii cu privire la Isus Hristos; Structura, viața și doctrina Bisericii sunt motive de credibilitate; Trăirea autentică a credinței, motiv de credibilitate pentru aproapele nostru.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Ocariz Fernando - Blanco Arturo, <i>Teologia Fondamentale</i> , pp. 341-370.
CURS 14. Studiul de ansamblu asupra credibilității Revelației: dinamica libertății și a harului. Abaterile de la credință: erezie, apostazie. Importanța credinței în viața preotului și a laicului greco-catolic. Concluzii.	Prelegere, exemplificări	Bibliografie: Lavatori Renzo, <i>Dumnezeu și Omul</i> , pp. 249-280; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, <i>Teologia Fondamentale</i> , pp. 371-400.
<p><u>Bibliografie</u></p> <p>Balthasar Hans Urs, <i>Crezul. Meditații la Simbolul de credință apostolic</i>, trad. Ioan I. Ică Jr., Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuș, 2004.</p> <p>Barta Cristian, <i>Despre nașterea teologiei fundamentale în teologia greco-catolică românească: Simeon Micu, «Teologie Dogmatică Fundamentală»(Blaj, 1876)</i>, în volumul <i>Școlile greco-catolice ale Blajului - 250 de ani de credință și cultură</i>, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2005, pp. 70-80.</p> <p>Barta Cristian, <i>Revelarea trinității lui Dumnezeu în Evanghelia după Ioan</i>, sub tipar în <i>Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Graeco-Catholica Varadiensis</i>, an. XLX, 1/2005, 12 pp.</p> <p>Bisoc Iosif, <i>Shemà Israel</i>, Ed. Serafica, Roman, 2003, 219 pp.</p> <p><i>Conciliorum Oecumenicorum Decreta</i>, sub îngrijirea Institutului de Științe religioase, Ed. Dehoniane, Bologna, 1996.</p> <p><i>Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituții, decrete, declarații</i>, trad. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, Editat de «Kirche in Not», Nyireghaza, 1990.</p> <p><i>Enciclopedia di Teologia Fondamentale</i>, sub coordonarea lui Giuseppe Rugieri, Ed. Marietti, Genova, 1987.</p> <p>Ioan Paul al II-lea, <i>Enciclica Fides et ratio</i>, 1998.</p> <p>Lambiasi Francesco, <i>Teologia Fundamentală</i>, trad. rom. de Anton Istoc, Ed. Presa Bună, Iași, 1994.</p>		

Lavatori Renzo, *Dumnezeu și Omul*, trad. Alexandru Buzalic, Ed. Galaxia Gutemberg, Tg. Lăpuș, 2009.
 Louth Andrew, *Deslușirea Tainei. Despre natura teologiei*, trad. Mihai Neamțu, Ed. Deisis, Sibiu, 1999.
 Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, Ed. Gramar, București, 2002.
 Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fundamentale*, Associazione Apollinarie Studi, Roma, 1997.
 Rahner Karl, *Tratat fundamental despre credință. Introducere în conceptul de creștinism*, Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuș, 2005.
 Ratzinger Joseph, *Introducere în creștinism: prelegeri despre Crezul Apostolic*, trad. Mihăiță Blaj, Ed. Sapientia, Iași, 2004.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații. Bibliografie
S. 1: Prezentarea temelor, a modului de desfășurare și a metodologiei seminarului de <i>Teologie Fundamentală</i> . Indicarea principalelor repere bibliografice pentru fiecare temă.	Prezentare, explicații, aplicații.	Studentul se documentează și lucrează independent
S. 2: Literatură teologică greco-catolică, inedită și edită, cu privire la teologia fundamentală în sec. al XIX-lea.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Barta Cristian, <i>Teologia dogmatica a lui Iosif Tarța</i> , pp. 75-84; Idem, <i>Principiile religiei în gândirea lui Ioan Rațiu</i> , pp. 3-14.
S. 3: Revelația divină în viziunea Conciliului Vatican I.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Constituția dogmatică despre Biserica Catolică <i>Dei Filius</i> , cap. II-IV în <i>Conciliorum Oecumenicorum Decreta</i> , sub îngrijirea Institutului de Științe religioase, Ed. Dehoniane, Bologna, 1996, pp. 806-809.
S. 4: Revelația divină în viziunea Conciliului Vatican II.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Constituția dogmatică despre Biserica <i>Lumen Gentium</i> , în <i>Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituții, decrete, declarații</i> .
S. 5: Studiu de caz: Revelația în <i>Evanghelia după Ioan</i> .	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Barta Cristian, <i>Caracteristicile Revelației dumnezeiești în Evanghelia după Ioan</i> , pp. 13-22.
S. 6: Raportul dintre Isus din istorie și Hristosul credinței.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Miclea Ioan, <i>Existența istorică a lui Isus Hristos</i> , pp. 11-41.
S. 7: Raportul dintre Revelație și iubirea divină	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Balthasar Hans Urs, <i>Iubirea, formă a Revelației</i> .
S. 8: Revelația și experiența prezenței lui Dumnezeu prin Cuvânt.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Barta Cristian, <i>Epistemologie Teologică</i> , pp. 25-91.
S. 9: Revelație divină și autoritate bisericească (magisterială).	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Barta Cristian, <i>Epistemologie Teologică</i> , pp. 226-246.
S. 10: Revelație divină și îndumnezirea omului în teologia Sf. Atanasie cel Mare.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Sfântul Atanasie cel Mare, <i>Scrieri. Partea întâi</i> , trad., intr. și note de Dumitru Stăniloae, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
S. 11: Dimensiunea supranaturală a credinței.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Mărtincă Isidor, <i>Scheme de Teologie Fundamentală</i> , pp. 179-200.
S. 12: Credința catolică în fața provocărilor secularizării.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Jürgen Habermas, Joseph Ratzinger, <i>Dialectica secularizării. Despre rațiune și religie</i> .
S. 13: Credința catolică în fața provocărilor relativismului.	Prezentare și dezbateri	Bibliografie: Ratzinger Joseph, <i>Europa în criza culturilor</i> .
S. 14: Concluzii, rezumat, evaluarea seminarului;		

Bibliografie

Balthasar Hans Urs, *Iubirea, formă a Revelației*, trad. Ioan Inesc, Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuș, 2005.
 Barta Cristian, *Caracteristicile Revelației dumnezeiești în Evanghelia după Ioan*, sub tipar în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Graeco-Catholica Varadiensis*, an. XLX, 1/2005, pp. 13-22.
 Barta Cristian, *Epistemologie Teologică*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2008, 308 pp.
 Barta Cristian, *Principiile religiei în gândirea lui Ioan Rațiu*, în *STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI. THEOLOGIA GRAECO-CATHOLICA VARADIENSIS*, 1-2/LVI, 2011, P. 3-14.
 Barta Cristian, *Teologia dogmatica a lui Iosif Tarța*, *STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI, THEOLOGIA CATHOLICA*, 2009, P.75-84.
Conciliorum Oecumenicorum Decreta, sub îngrijirea Institutului de Științe religioase, Ed. Dehoniane, Bologna, 1996.
Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituții, decrete, declarații, trad. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, Editat de «Kirche in Not», Nyireghaza, 1990.

Jürgen Habermas, Joseph Ratzinger, *Dialectica secularizării. Despre rațiune și religie*, trad. de Delia Marga, introducere de Andrei Marga, Apostrof, Cluj-Napoca, 2005.

Miclea Ioan, *Existența istorică a lui Isus Hristos*, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 1995.

Ratzinger Joseph, *Europa în criza culturilor*, trad. de Delia Marga, introducere de Andrei Marga, Ed. Apostrof, Cluj-Napoca, 2008.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt coroborate cu așteptările comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul programului.
- Conținuturile disciplinei răspund exigențelor parohiei, fișei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ și voluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea conținuturilor	Examen scris final	60 %
	Subiectele pentru examen vor fi alese din cadrul tematicii prezentate la curs.	Examenul scris va dura 2 ore.	
10.5 Seminar/ laborator	Participarea activă la dezbateri.	Evaluarea participării active la dezbateri.	10 %
	Elaborarea lucrării scrise	Evaluarea lucrării scrise	30%
	Pentru a fi luată în considerare nota de la seminar este necesară obținerea notei de trecere la examenul scris final de la sfârșit de semestru.	Prezentarea la examenul final este condiționată de întocmirea lucrării de seminar, pe teme propuse de titularul cursului, dar și de predarea acestuia titularului de curs - în format electronic pe e-mail (crisbarta@yahoo.com).	
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea materialului de învățat. • Probarea dezvoltării competențelor specifice acumulate (profesionale, transversale). • Finalizarea lucrării de seminar. • Obținerea a minimum nota 5 (atât la evaluare examenului scris, cât și la evaluarea seminarului)			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

.....

.....

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....